

Participatieverslag – Afvalstoffenbeleid Lingewaard

Met wie heeft u het gesprek gevoerd over uw initiatief?

Bij de participatie voor de totstandkoming van het Afvalbeleid (10 oktober 2024) zijn onder andere betrokken:

- vertegenwoordigers van de gemeenteraad;
- professionals uit de afvalbranche;
- vertegenwoordigers uit de afvalmarkt;
- een aantal actieve inwoners, onder andere uit het afvalpanel en inwoners die regelmatig meldingen doen over afvalinzameling.

Zijn alle mensen/partijen die iets gaan merken van uw initiatief benaderd?

Alle inwoners hebben de mogelijkheid gehad om een bijdrage te leveren aan de totstandkoming van het afvalbeleid. Dit is gedaan door middel van een brede enquête onder inwoners en door inwoners uit te nodigen voor participatiebijeenkomsten.

Via verschillende communicatiekanalen, waaronder sociale media, Het Gemeentenieuws en het afvalpanel, zijn inwoners geïnformeerd over de mogelijkheid om mee te denken. Hierdoor konden zowel een brede groep inwoners (via de enquête) als een meer betrokken groep inwoners (via bijeenkomsten en pilots) deelnemen aan het proces.

De uitwerking van het beleid in de afvalstoffenverordening wordt bovendien ter inzage gelegd. Hiermee krijgen alle inwoners opnieuw de mogelijkheid om hun mening kenbaar te maken via een zienswijze.

Wat heeft u gedaan om alle belanghebbenden te betrekken?

Om belanghebbenden zo goed mogelijk te betrekken bij de totstandkoming van het afvalbeleid zijn meerdere participatiemethoden ingezet:

- Een stakeholderanalyse (workshop Krachtenveldanalyse).
- Enquête onder inwoners om breed inzicht te krijgen in ervaringen en voorkeuren rondom afvalinzameling.
- Thema-avonden en World Café-bijeenkomsten waarin inwoners, bestuurders en professionals met elkaar in gesprek gingen.
- Het afvalpanel als klankbord voor beleid.
- Een pilot met huishoudens om nieuwe inzamelmethoden in de praktijk te testen.

Door deze combinatie van instrumenten konden inwoners op verschillende manieren deelnemen: door hun mening te geven (raadplegen), mee te denken (adviseren) of mee te doen aan een pilot (co-creëren).

Hoe bent u met deelnemers in gesprek gegaan over uw initiatief?

Inwoners zijn op verschillende manieren betrokken bij het beleidsproces:

Workshop krachtenveldanalyse

Als onderdeel van het participatieproces is een workshop georganiseerd waarin een krachtenveldanalyse is uitgevoerd. Tijdens deze bijeenkomst hebben verschillende betrokken partijen gezamenlijk in kaart gebracht welke stakeholders invloed hebben op het afvalbeleid en welke belangen daarbij een rol spelen.

In de workshop is gekeken naar het bredere krachtenveld rondom afvalinzameling en -scheiding. Daarbij werd duidelijk dat afvalinzameling en -verwerking een dynamisch systeem is waarin veel factoren samenkomen, zoals milieudoelstellingen, sociale normen, de rol van de verpakkingsindustrie, technische mogelijkheden en het gedrag van inwoners en andere betrokken partijen.

De krachtenveldanalyse heeft geholpen om beter inzicht te krijgen in de verschillende belangen en invloeden binnen het afvaldossier. Deze inzichten zijn gebruikt bij het verder vormgeven van het afvalbeleid en bij het bepalen van de manier waarop stakeholders in het vervolg van het proces betrokken konden worden.

Enquête

Een brede enquête onder inwoners gaf inzicht in ervaringen met de huidige afvalinzameling, wensen voor toekomstige systemen en de bereidheid om afval beter te scheiden.

In totaal hebben 602 huishoudens de enquête ingevuld, wat neerkomt op een respons van 46%. Uit de enquête blijkt dat inwoners sterk betrokken zijn bij het onderwerp afval. Een aanzienlijk deel van de respondenten gaf aan met de gemeente te willen meedenken over nieuw afvalbeleid.

Op basis van de resultaten van de enquête zijn thema's geselecteerd die extra aandacht vroegen. Over deze thema's zijn thema-avonden georganiseerd. Hiervoor zijn inwoners uitgenodigd die in de enquête hadden aangegeven te willen meepraten. Daarnaast zijn de bijeenkomsten aangekondigd via gemeentelijke communicatiekanalen, sociale media en het afvalpanel.

Participatiebijeenkomsten / World Café

Tijdens bijeenkomsten zijn inwoners met elkaar en met de gemeente in gesprek gegaan over kansen voor betere afvalscheiding, knelpunten in het huidige systeem en mogelijke oplossingen.

Pilot keukenafvalinzameling

In een pilot met 200 huishoudens is getest hoe keukenafval beter kan worden gescheiden. Deze pilot liet zien dat het aanbieden van een praktisch inzamelsysteem kan leiden tot een verschuiving van keukenafval uit het restafval naar GFT.

Wat waren de reacties op uw initiatief?

Uit de participatie kwamen verschillende inzichten naar voren. Inwoners gaven onder andere aan dat gemak en toegankelijkheid van inzameling belangrijk zijn. Ook spelen kosten en milieuvriendelijkheid een belangrijke rol in hoe inwoners tegen afvalinzameling aankijken.

Daarnaast kwam naar voren dat inwoners knelpunten ervaren bij het gebruik van afvalzakken voor PMD, bijvoorbeeld doordat zakken scheuren of wegwaaien. Ook bleek dat een deel van de inwoners bereid is restafval naar een ondergrondse container te brengen, mits deze zich op korte afstand van de woning bevindt.

De pilot met keukenafval liet zien dat inwoners bereid zijn extra afval te scheiden wanneer passende voorzieningen worden aangeboden.

Hoe heeft u deelnemers geïnformeerd over de reacties en de manier waarop u deze heeft verwerkt?

De resultaten van de participatie zijn op verschillende manieren teruggekoppeld.

De resultaten van de enquête zijn openbaar gemaakt. Deelnemers aan de thema-avonden hebben terugkoppeling ontvangen over de opbrengsten van de bijeenkomsten. In enkele gevallen zijn vervolgbijeenkomsten georganiseerd om resultaten verder te bespreken. Uit de terugkoppelingen blijkt dat mensen de thema avonden als erg waardevol hebben ervaren.

Wat heeft u geleerd van dit participatieproces?

Uit het participatieproces zijn verschillende lessen naar voren gekomen.

Het maken van een stakeholderanalyse is aan het begin van het proces helpt om relevante stakeholders tijdig te betrekken. Daarnaast blijkt dat inwoners sterk betrokken zijn bij het onderwerp afval, wat onder andere blijkt uit de respons op de enquête en de bereidheid van inwoners om mee te denken.

Het combineren van verschillende participatievormen, zoals enquêtes, bijeenkomsten en pilots, levert zowel brede input als praktische inzichten op. Tot slot is het belangrijk om duidelijk terug te koppelen wat er met de inbreng van deelnemers is gedaan. Aangegeven is of aanbevelingen wel of niet zijn meegenomen in het beleid en op welke manier. Grotere onderwerpen zijn in het beleid geagendeerd als nader uit te werken of te onderzoeken.